روحانی: در این شرایط سخت، از اختلافات بکاهیم

رئیس جمهور با تاکید و توصیه به کاستن از فاصله‌های جناحی در این شرایط سخت کشور گفت: شاید نتوان رقابت را هیچ‌وقت حذف کرد اما می‌توانیم آن را کم کنیم. شرایط کنونی، شرایطی نیست که این همه بر سر مسائل جزئی جنگ و دعوا شود. امام جمعه‌ها، حوزه‌ها، جناح‌های مختلف، قوه قضاییه، قوه مقننه، صدا و سیما و رسانه‌ها و نیروهای مسلح باید به کمك دولت بیایند. ما یك کشور واحد هستیم و یك رهبر و یك قانون اساسی داریم و باید در کنار هم باشیم. امروز دشمنان، دشمنی آشکارتر علیه ما انجام می‌دهند. باید آنها را مأیوس کنیم و حتما آنها را مأیوس خواهیم کرد.

حسن روحانی در جلسه هیات دولت خاطرنشان کرد: همه باید با هم جلو برویم و دشمن را زمین بزنیم. با چشم غره رفتن به یکدیگر به جایی نمی‌رسیم باید به دشمن چشم غره برویم. همه جزو یك ملت هستیم، همه مسلمان و انقلابی هستیم. /پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری

یادداشت

فعالیت در شرایط سخت، نشانه کارآمدی است

مهدی چمران

فعال سیاسی

در روزهای اخیر بحث استعفای آقای قاضی‌زاده هاشمی، وزیر بهداشت و درمان مطرح شده و پیش از این هم استعفای وزیر کار و کنار رفتن چند چهره دیگر از دولت را شاهد بودیم. البته هر کدام از وزیران ممکن است دلایل متفاوتی داشته باشند. تصور می‌کنم برخی وزیران مستعفی، برنامه‌ها و ایده‌هایی را برای فعالیت در وزارتخانه خود داشتند که بنا به دلایلی از جمله مسائل اقتصادی برنامه‌های آنها اجرایی نشده است. به‌عنوان نمونه می‌توان به آقای عباس آخوندی، وزیر سابق راه و شهرسازی اشاره کرد که ضمن اجرایی و عملیاتی نشدن برخی از طرح‌هایش، برخی از فعالیت‌های جاری مثل مسکن مهر را متوقف کرد. گرچه می‌توان برای طرح مسکن مهر ایراداتی را برشمرد اما در مجموع خواست ملت ادامه و استمرار این طرح بود و به هر صورت نیاز مردم را برای دستیابی به مسکن تامین می‌کرد. مضاف بر این‌که تحرك بخش مسکن ضمن ایجاد شغل، زمینه شکوفایی برخی حوزه‌های اقتصادی را فراهم می‌کند. به هر صورت طبیعی است که در شرایط کنونی برخی وزارت‌خانه‌ها برای اجرای طرح‌ها و پروژه‌های خود بودجه کلانی را درخواست می‌کنند که ممکن است تامین آن ممکن نباشد. از سوی دیگر اگر پول فراوان باشد هر کسی قادر است هر کاری را انجام دهد، اما کسانی هنر دارند که در شرایط فعلی با صرفه‌جویی در عرصه بودجه اقتصادی و انجام فعالیت‌های اجرایی در سطح وسیع، بتوانند کارهای بزرگی صورت دهند. طبعا وزیرانی که در حال حاضر به این ارزیابی رسیدند که نمی‌توانند با بودجه فعلی طرح‌های خود را پیش ببرند، خود را کنار می‌کشند تا از مسؤولیت ناکامی در اجرایی کردن برنامه‌های خود در امان بمانند. نکته دیگر این‌که به نظر می‌رسد استعفاهای صورت گرفته، کمتر رنگ سیاسی دارد زیرا دیدگاه‌های دولت از ابتدا تاکنون تفاوتی نکرده و ادامه‌دهنده همان دیدگاه‌هاست، اما در این حال شاید برخی بر این باور باشند که در شرایط فعلی بهتر است از دولت انتقاد کنند تا ناتوانی دولت به پای آنها نوشته نشود و از ترکش ناکارآمدی در امان باشند. در عین حال معتقدم وزیران به احتمال زیاد چنین ارزیابی‌هایی ندارند و دلیل اصلی برای استعفای آنها مسائل بودجه‌ای است. وزارت بهداشت و درمان با مشکلات زیادی روبه‌روست و این معضلات به وزارت رفاه و تامین اجتماعی و بیمه نیز سرایت کرده و شرایط دشواری بوجود آورده که حل آنها بسیار مشکل و سخت است.

خبر

بودجه دفاعی تامین نشود مشکل خواهیم داشت

وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با بیان این‌که دو سطحی بودن بودجه دفاعی شیوه‌ای است که سازمان برنامه و بودجه اتخاذ کرده است، گفت: اگر شیوه‌ای که این سازمان برای منابع دوگانه بودجه دفاعی پیش‌بینی کرده، محقق شود، می‌تواند فرصتی برای حوزه دفاعی باشد و در صورت تحقق نیافتن می‌تواند مشکلاتی را ایجاد کند.

امیر سرتیپ حاتمی در حاشیه جلسه هیات دولت در خصوص بودجه دفاعی سال آینده و حواشی مطرح شده در خصوص آن اظهار کرد: همان‌گونه که اعضای محترم مجلس و مسؤولان سازمان برنامه و بودجه اعلام کردند، بودجه دفاعی در دو سطح دیده شده؛ یك سطح آن بودجه‌ای است که با سقف ۴۰۷ هزار میلیارد تومان به‌عنوان بودجه عمومی کشور ارائه شده است و بخش دیگر آن در صورتی تامین خواهد شد که عمده منابع دولت حاصل شود و اگر هردوی اینها تامین شود درواقع بودجه دفاعی ما از رشد خوبی نسبت به سال جاری برخوردار است. /مهر

قاضی‌زاده در شرایطی ساز جدایی از دولت را کوك کرده که پیش از او هم برخی دیگر از یاران روحانی هرکدام از مسیری، کابینه را ترك کرده‌اند

مروری بر چهره‌هایی که با دولت دوازدهم خداحافظی کردند

ریزش ژنرال‌ها

حسین نیکپور

سیاسی

با استعفای حسن قاضی‌زاده هاشمی، یکی از چهره‌هایی که در پایان دولت یازدهم به‌عنوان برگ برنده حسن روحانی برای انتخابات ریاست جمهوری دوازدهم به حساب می‌آمد از دولت جدا می‌شود.

در دولت یازدهم وزیران خارجه و بهداشت، بار اصلی دولت را حداقل در افکار عمومی بر عهده داشتند و یکی توافق برجام را پیش می‌برد و دیگری طرح تحول سلامت را. اما اکنون هر دو طرح در وضعیت مبهمی به سر می‌برند و در صورت قطعی شدن خداحافظی قاضی‌زاده از دولت، وضع طرح تحول سلامت از شرایط فعلی هم مبهم‌تر می‌شود.

قاضی‌زاده در شرایطی ساز جدایی از دولت را کوك کرده که پیش از او هم برخی دیگر از یاران روحانی هر کدام از مسیری، کابینه را ترك کرده‌اند. تحولات در دولت دوازدهم عمدتا ریشه اقتصادی داشته که البته با مسائل سیاسی گره خورده است و برخی معتقدند گرچه جدایی بعضی چهره‌ها از دولت به‌واسطه اختلافات کارشناسی در مسائل اقتصادی است، اما از برخی دلایل سیاسی در این زمینه هم نباید غفلت کرد؛ دلایلی که از جمله آنها می‌توان به انتخابات‌های آینده و ضرورت مبرا بودن از عملکرد نه چندان قانع‌کننده دولت در عرصه اقتصادی اشاره کرد.

رفتن مغز متفکر اقتصادی دولت

دولت دوازدهم از همان ماه‌های اولیه در مدیریت مسائل اقتصادی کشور با مشکلاتی روبه‌رو شد و اعلام دلار ۴۲۰۰ تومانی از سوی جهانگیری در ۲۰ فروردین ۹۷، (که به توزیع ۱۸ میلیارد دلار ارز در کشور منجر شد) اختلافاتی در دولت ایجاد کرد. اختلافاتی که نهایتا به خداحافظی مسعود نیلی، دستیار ویژه رئیس جمهور در امور اقتصادی از دولت انجامید.

از نیلی به‌عنوان مغز متفکر اقتصادی دولت نام برده می‌شد و خیلی‌ها بر این اعتقاد بودند سیاست‌های اقتصادی دولت برگرفته از تفکرات این اقتصاددان است. او انتقاداتش از دولت را اواخر تابستان و اوایل مهر علنی و در گفت‌وگویی اعلام کرد از پاییز سال ۹۶، که افزایش قیمت دلار شروع شد مسؤولیتی در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی دولت ندارد. وی همچنین در واکنش به اظهار نظر حسام‌الدین آشنا، مشاور رئیس‌جمهور که در تشریح چگونگی تصویب دلار ۴۲۰۰ تومانی از موافقت نیلی با این نرخ خبر داده و گفته بود که تنها مخالف دلار ۴۲۰۰ تومانی، رئیس جمهور بوده است، گفت: چقدر خوب بود اگر فایل صوتی این جلسه با توجه به اهمیت اظهارنظرها و این‌که بعید است نکته محرمانه‌ای داشته باشد انتشار عمومی پیدا می‌کرد.

گمانه‌زنی‌ها و اخبار غیررسمی درباره رفتن نیلی از دولت تا چند وقت پیش ادامه داشت و نهایتا اواخر آبان بود که اعلام شد رئیس جمهور با استعفای نیلی موافقت کرده است.

برکناری سیف

ولی‌ا... سیف، رئیس کل بانك مرکزی، اولین چهره اقتصادی بود که پس از انتقادات فراوان از عملکرد دولت بویژه در بازار طلا و ارز، اوایل مرداد از دولت جدا شد. در خبرهای رسمی، دلیل رفتن او پایان دوره ماموریت پنج ساله‌اش اعلام شد، اما تحلیل‌ها در فضای غیررسمی چیز دیگری بود. به‌ویژه این‌که پس از برگزاری دادگاه‌های ویژه اقتصادی از سیف نیز صحبت به میان آمد و اعلام شد از او تحقیقات به‌عمل آمده و فعلا ممنوع‌الخروج است. سیف در حال حاضر به‌عنوان مشاور رئیس جمهور در امور پولی و بانکی مشغول است. با این حال، سیف در اولین مصاحبه پس از رفتن از بانك مرکزی، اعلام کرد با تصمیم دولت درباره دلار ۴۲۰۰ تومانی مخالف بوده و همان زمان در مخالفت با این تصمیم استعفا کرده بود. با اعلام مخالفت سیف و نیلی با تصمیم ارزی فروردین‌ماه دولت، مهم‌ترین سوال این است که پس چه کسی این طرح را مطرح کرده بود، چراکه حسن روحانی هم اخیرا اعلام کرد که او هم با این تصمیم مخالف بوده است!

بدرقه قاضی‌زاده با کنایه‌های تند نوبخت

وزیر بهداشت، یکی از دلایل استعفای خود را اختلاف‌نظر با سازمان برنامه و بودجه درباره بودجه وزارت بهداشت و تاخیر در پرداخت پاداش بازنشستگان وزارت بهداشت عنوان کرده است.

محمود واعظی، رئیس دفتر رئیس جمهور دیروز در حاشیه جلسه دولت در ارتباط با استعفای قاضی‌زاده گفت: آنچه در چند روز گذشته میان دولت و وزیر بهداشت رخ داده، اختلاف نظر دکتر هاشمی با بودجه سال آینده است و وزیر به همین دلیل استعفای خود را تقدیم رئیس جمهور کرد. رئیس جمهور با توجه به این‌که ایشان را وزیری بسیار لایق و فردی با عملکرد بالا می‌داند تاکنون برای پذیرش استعفا مقاومت کرده و سعی بر این است که مشکل با گفت‌وگو حل شود.

رئیس دفتر رئیس جمهور افزود: تصمیم هرچه باشد، ما آقای هاشمی را سرمایه دولت می‌دانیم و عملکرد و زحمات او همواره مورد تکریم و قدردانی است. امیدواریم همراه دولت باشند و اگر هم به هر دلیلی جدا شدند حتما از نظراتشان و وجودشان استفاده خواهیم کرد، ولی تلاش آقای رئیس جمهور بر حفظ ایشان است.

نوبخت: پول افتتاح‌ها را از کجا آوردید؟

واعظی تنها عضو دولت نبود که دیروز درباره استعفای قاضی‌زاده صحبت کرد و محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان برنامه و بودجه هم دیروز درباره اعتراضات بودجه‌ای وزیر بهداشت توضیح داد که البته توضیحاتش با گلایه‌هایی از وزیر بهداشت همراه بود.

به گزارش فارس، رئیس سازمان برنامه با لحنی تند درباره اختلاف نظر قاضی زاده هاشمی با وزیر پیشین رفاه در گذشته، گفت: یك مدتی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دکتر ربیعی زحمتکش مورد خطاب بود. اصلا آن سازمان بیمه سلامت هم کنده شد و به وزارت بهداشت رفت. اگر می‌خواهید سازمان برنامه و بودجه را هم بکنیم و ببریم آنجا بگذاریم؟ می‌خواهید ما هم مستعفی شویم. اینها که مشکل کشور را حل نمی‌کند.

نوبخت ادامه داد: بنده هم می‌توانم در جمع بازنشستگان شرکت کنم و بگویم پول به شما داده نشده و با دستمالی اشکم را هم پاك کنم؛ این که مشکل بازنشستگان را حل نمی‌کند. چطور شد مشکل بازنشستگان دو تا دستگاه دیگر حل شد، اما مشکل این بازنشستگان حل نشد؟

نوبخت با بیان این‌که اقدام انجام شده برای پرداخت بدهی بازنشستگان وزارت آموزش و پرورش، در خصوص وزارت بهداشت قابل اجرا نبود، گفت: تاکنون ۳۰۰۰ میلیارد تومان برای پرداخت بدهی‌های وزارت بهداشت اختصاص یافته و با وجود آن‌که این ردیف‌ها را کامل پرداخت کردیم، مجبور شدیم ۵۰۰ میلیون یورو با اجازه مقام معظم رهبری از صندوق ذخیره ارزی برای بدهی دارویی وزارت بهداشت اختصاص دهیم.

رئیس سازمان برنامه و بودجه یادآور شد: وزارت بهداشت تاکنون ۳۰۰۰ میلیارد تومان از اعتبار طرح‌های عمرانی را علی‌الحساب برای بدهی دارو دریافت کرده است و در ابتدای سال برای آن‌که طرح سلامت به مشکل برنخورد و وزیر بهداشت دچار استرس نشود، منابع را با توافق به وزیر بهداشت ارائه دادیم تا براساس آن منابع برنامه‌ریزی کند.

رئیس سازمان برنامه و بودجه با طرح این سوال کنایه‌آمیز که «روبان‌هایی که هر پنجشنبه به عنوان افتتاح بیمارستان پاره می‌شود، چگونه تامین می‌شود» گفت: افتتاح‌ها نتیجه همراهی سازمان مدیریت است و وزارت بهداشت باید ۳۰۰۰ میلیارد تومان هزینه‌های علی‌الحساب را که متعلق به هزینه‌های عمرانی است، برگرداند.

وی با تاکید بر این‌که دولت هزینه‌های آموزش و اشتغال هم دارد، افزود: کشور دچار دشواری است و باید همه مشکلات و مسائل را برطرف کنیم. این‌که یك بخش صرفاً مطالبه بودجه کند درست نیست و نباید از نظر سیاسی، ناراحتی‌های وزیر را پیگیری کرد. اگر قرار باشد مسائل را صرفا با هزینه‌کردن حل کنیم، هر شخصی می‌تواند انجام دهد.

نوبخت: این‌که یك بخش صرفاً مطالبه بودجه کند درست نیست و نباید از نظر سیاسی، ناراحتی‌های وزیر را پیگیری کرد. اگر قرار باشد مسائل را صرفا با هزینه‌کردن حل کنیم، هر شخصی می‌تواند انجام دهد

برکناری دو چهره اقتصادی با استیضاح

تابستان امسال دو چهره اقتصادی دیگر یعنی وزیرکار و وزیر اقتصاد هم از دولت جدا شدند که البته این بار مجلس این کار را کرد. دلیل آن هم این بود که با وجود انتقادات فراوان نسبت به عملکرد اقتصادی دولت، اقدام مشهودی دیده نمی‌شد و نمایندگان با وجود این‌که اصرار داشتند ترمیم کابینه از سوی دولت صورت گیرد پس از بی‌توجهی دولت تصمیم گرفتند راسا در این زمینه اقدام کنند. در همان مقطع برخی تحلیل‌ها حاکی از این بود که دولت با برخی تغییرات در کابینه مشکلی ندارد، اما ترجیح می‌دهد این کار از سوی مجلس انجام شود. برخی اظهار نظرها در آن مقطع هم موید این تحلیل بود. به‌عنوان مثال در شرایطی که استیضاح علی ربیعی، وزیر وقت کار و مسعود کرباسیان، وزیر وقت اقتصاد به ترتیب قرار بود ۱۷ مرداد و ۴ شهریور برگزار شود، حسین مقصودی، عضو کمیسیون شوراهای مجلس روایتی از دیدارش با معاون پارلمانی رئیس جمهور بیان کرد که حکایت از تمایل دولت به کنار گذاشته‌شدن یکی از وزرا داشت.

وی در این خصوص گفت: چند روز پیش با آقای امیری، معاون پارلمانی رئیس جمهور صحبت کردم که بین ربیعی و کرباسیان چه کنیم، به من گفت از کرباسیان دفاع کنید اما ربیعی را خودتان می‌دانید!

نهایتا، هم ربیعی و هم کرباسیان از سوی مجلس استیضاح شده و نتوانستند مجددا رای اعتماد بگیرند و از دولت کنار گذاشته شدند. با این حال از گوشه و کنار شنیده می‌شد که اگر روحانی شخصا در جلسه استیضاح شرکت و از وزرایش دفاع می‌کرد، آنها برکنار نمی‌شدند. کرباسیان پس از کنار گذاشته شدن از وزارت اقتصاد با وجود بازنشسته بودن با استفاده از اجازه‌ای که دولت از رهبر انقلاب گرفت به‌عنوان رئیس شرکت ملی نفت ایران منصوب شد و اکنون در این مسؤولیت فعالیت می‌کند.

رفتن مرد طلبکار کابینه

در مدتی که رئیس جمهور قرار بود گزینه‌های جدید وزارت اقتصاد و کار را پیشنهاد کند گمانه‌زنی‌های مختلفی مبنی بر این‌که احتمالا علاوه بر این دو وزارتخانه، تغییر دیگری هم در دولت انجام خواهد شد مطرح شد. این گمانه‌زنی‌ها با علنی شدن اختلافات عباس آخوندی، وزیر راه و شهرسازی با رئیس جمهور قوت گرفت و نهایتا عباس آخوندی نامه استعفایش را در رسانه‌ها منتشر کرد. آخوندی در نامه استعفای خود خطاب به رئیس جمهور با اشاره به اختلافاتش نوشت: با این سطح از تفاوت دیدگاه، از حیث اخلاقی ادامه کار من درست نیست و این حق شماست که وزیر همراه‌تری را در دولت داشته باشید. اختلاف آخوندی با رئیس جمهور و استعفایش در حالی بود که روحانی در ابتدای دولت دوازدهم در جلسه رای اعتماد به وزرا، از آخوندی به عنوان یکی از وزرایی یاد کرد که نامشان در جامعه بین‌المللی، برند است و برای همه دنیا جذاب و آشناست. وی گفته بود: ما در وزارت راه و شهرسازی وزیری می‌خواهیم که بتواند میلیاردها دلار سرمایه خارجی را بدون گرفتن گارانتی از دولت وارد کشور کند؛ ما در این وزارتخانه آقای آخوندی را می‌خواهیم که با مقاومت کامل بگوید بدون نیاز به استفاده از بودجه کشور هواپیما خریده و قراردادهای بزرگی با شرکت‌های بزرگ اروپایی امضا کرده است. آخوندی پس از رفتن از دولت به عنوان یکی از گزینه‌های شهرداری تهران مطرح شد که البته نهایتا در رقابت با حناچی از این مسؤولیت باز ماند. برخی خبرهای غیررسمی، مخالفت دولت را یکی از دلایل رای ندادن اعضای شورای شهر به آخوندی عنوان کردند. آخوندی در این مدت، در اظهارنظرهایی که داشته مخالفت خود با سیاست‌های دولت روحانی را با زبان کنایه اعلام کرده است.

طیب‌نیا نیامد

پس از استیضاح وزیر اقتصاد، گمانه‌زنی‌هایی از بازگشت علی طیب‌نیا، وزیر اقتصاد دولت یازدهم به دولت مطرح شد که البته نهایتا اتفاق نیفتاد. طیب‌نیا در ابتدای دولت یازدهم، بیشترین رای اعتماد را در میان وزیران پیشنهادی از مجلس گرفت و عملکرد قابل قبولی در دولت یازدهم داشت. بر همین اساس معرفی نشدن او برای عضویت در دولت دوازدهم سوال‌برانگیز بود.

برخی خبرهای غیررسمی در ابتدای دولت دوازدهم که چند ماه قبل هم پس از استیضاح کرباسیان مطرح شد حکایت از این داشت که طیب‌نیا برای پذیرفتن وزارت اقتصاد، درخواست‌هایی داشته که برآورده نشده است.

از جمله این درخواست‌ها هماهنگ بودن رئیس سازمان برنامه و بودجه و رئیس بانك مرکزی با وزیر اقتصاد بود که ظاهرا با مخالفت دولت مواجه شده است. به همین دلیل طیب‌نیا اخیرا به عضویت شورای پول و اعتبار منصوب شد که یک جایگاه حاشیه‌ای برای وزیر اسبق اقتصاد محسوب می‌شود.

مشاورانی که دیگر دفاع نمی‌کنند

محمدرضا نعمت‌زاده و اکبر ترکان که مسؤولان ستاد انتخاباتی حسن روحانی در سال ۹۲ بودند و در دولت یازدهم، حضور موثری داشتند، در دولت دوازدهم به حاشیه رفته‌اند. این دو که در دولت یازدهم در دفاع از دولت، فعال بودند و بخشی از بار جریان رسانه‌ای دولت را به دوش می‌کشیدند، اکنون مدت‌هاست دیگر دفاعی از دولت روحانی نمی‌کنند.